

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw drs. C.J. Schouten
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
24 februari 2022

Onderwerp

Verzoek bestuurlijke spoedreactie wetswijziging Participatiewet in verband met verstrekken energietoeslag

Geachte mevrouw Schouten,

Het ministerie van SZW heeft de VNG gevraagd om een bestuurlijke spoedreactie op het voorstel van wet houdende wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. Met deze brief reageert de VNG op het wetsvoorstel. Het meest relevante punt daarin is de expliciete afbakening van de doelgroep door SZW. Daarnaast vraagt de VNG aandacht voor het borgen van bestaanszekerheid en de zorgen van gemeenten over de kosten voor levensonderhoud die fors stijgen voor kwetsbare huishoudens.

Het Rijk heeft gemeenten gevraagd om te helpen bij de uitvoering van een eenmalige compensatie voor inwoners met lage inkomens voor de stijgende energieprijzen. Gemeenten hebben daarbij een voorkeur uitgesproken voor een centraal uitgevoerde regeling via de huur- of zorgtoeslag, omdat de regeling inkomenssteun betreft. Vanuit het Rijk is aangegeven dat een dergelijke vormgeving onmogelijk is. Gemeenten hebben daarom in het belang van hun inwoners een stap naar voren gezet om een rol op te pakken in het uitkeren van de energietoeslag aan inwoners met lage inkomens. Hierbij hebben we met elkaar gezamenlijk afgesproken dat het van belang is dat de regeling zo eenvoudig mogelijk uitgevoerd moet kunnen worden.

Bevorder de uniformiteit en eenvoudigheid van de uitvoering van de landelijke richtlijn

Gemeenten hebben in de Participatiewet lokale beleidsvrijheid als het gaat om het uitvoeren van de bijzondere bijstand. In het geval van het eenmalig verstrekken van een energietoeslag gaat het om een eenmalige landelijke regeling die in overleg met VNG, Divosa en gemeenten als extra uitvoeringstaak bij gemeenten is belegd. Gemeenten moeten de regeling kunnen uitleggen aan haar inwoners. Het uitgangspunt moet daarom zijn dat gemeenten de regeling zo eenvoudig

mogelijk kunnen uitvoeren én communiceren. Hierbij is het cruciaal dat in het wetsvoorstel, memorie van toelichting of landelijke richtlijn van het ministerie van SZW expliciet de afbakening van de doelgroep, die in aanmerking komt voor de compensatie, wordt opgenomen. Ten eerste omdat het een landelijke regeling betreft. Ten tweede omdat er anders vertraging dreigt: 345 gemeenten moeten dan het wiel uit vinden en hierin hun eigen (politiek ingewikkelde) keuzen gaan maken. Dit is strijdig met een snelle en eenvoudige uitvoering. Ten derde omdat een onvoldoende duidelijke afbakening ervoor kan zorgen dat het ter beschikking gestelde budget van 200 miljoen euro ontoereikend is. Het is van belang dat het compensatiebedrag zo snel mogelijk terecht komt bij de inwoners met lage inkomens die hun verhoogde energierekening niet kunnen betalen.

Bied gemeenten de mogelijkheid om te anticiperen

Gemeenten willen graag snel aan de slag, omdat hun inwoners met lage inkomens en verhoogde energierekeningen zich nu voor hulp bij gemeenten melden. Ook heeft de Kamer deze week een oproep gedaan om ervoor te zorgen dat geld voor 1 april bij mensen op de rekening staat. Gemeenten kunnen daarom niet wachten op het wetsvoorstel. De VNG vraagt u om gemeenten de mogelijkheid te geven om vooruit te lopen op het wetsvoorstel en daarover zo spoedig mogelijk te communiceren.

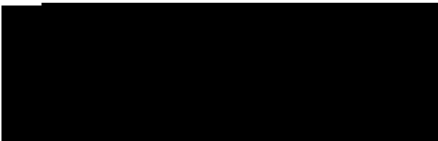
Oproep aan het kabinet om met een plan te komen

De verwachting is dat de kosten voor levensonderhoud waaronder de energieprijzen voorlopig hoog blijven. Dit raakt onze inwoners in hun bestaanszekerheid. De eenmalige regeling energietoeslag zal onvoldoende zijn voor huishoudens met lage inkomens. Gemeenten uiten hun zorgen, omdat zij in de gemeentelijke praktijk zien dat kwetsbare huishoudens (lage en middeninkomens) in de financiële problemen komen vanwege de verhoogde energierekeningen en andere stijgende kosten van levensonderhoud. Wij achten de huidige 200 euro onvoldoende om de financiële nood van veel huishoudens te lenigen, omdat de kostenstijging dit bedrag vele malen overstijgt. VNG roept het kabinet op om in elk geval op zeer korte termijn te komen met een plan voor de komende winter.

Herstel bestaanszekerheid

De VNG blijft het herstellen van de bestaanszekerheid benadrukken. Bestaanszekerheid is een grondrecht, geen beleidskeuze. De bestaanszekerheid van onze inwoners staat in toenemende mate onder druk. Dat zien we dagelijks in onze gemeenten maar dat blijkt ook uit analyses, onderzoeken en cijfers. Iedereen moet voldoende hebben om rond te komen en te kunnen participeren in de samenleving. Met een dak boven het hoofd, betaalbare voorzieningen (energie, zorg, kinderopvang) in een veilige omgeving. De afnemende bestaanszekerheid vraagt om fundamentele ingrepen van het Rijk. Het is van belang dat we stoppen met het plakken van pleisters en dat we investeren in een structurele aanpak om de bestaanszekerheid van inwoners te borgen.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Algemeen directeur